

Beroepenwedstrijden bevorderen vakmanschap

De beroepenwedstrijden trekken elk jaar veel belangstelling van publiek, (vak)pers, onderwijs en (aankomende) scholieren en/of studenten. Ondanks het succes van de beroepenwedstrijden staat het fenomeen nog weleens ter discussie. Het is voor VHG steeds lastiger om de financiën en ook de organisatie rond te krijgen. Voor de beroepenwedstrijd in 2012 heeft VHG onderdak weten te vinden op de Floriade bij het GOA-paviljoen. Hoe de toekomst er echter uit ziet voor de jaren daarna is ongewis. Reden om Skills Netherlands te bevragen naar nut en noodzaak, en liefst ook nog bewijslast.

Door Ton Stassen

Tuinliefhebber

Als ik arriveer in Hazerswoude-dorp, na een fraaie autorit door het Groene Hart, bij Skills Netherlands laat directeur Jos de Goey zich ontvallen dat hij een fervent tuinliefhebber is. Hij geniet van de aanblik van zijn hosta's en is dagelijks druk met het verwijderen van de slakken, die deze plant een smakelijk hapje vinden. "Mijn vader had twee tuincentra en twaalf bloemenzaken. Het had niet veel gescheeld of ik was in de zaak van hem gegaan. Maar na mijn studie, bleek ik toch echt weinig te beschikken over 'bloemschikvaardigheden'," zegt hij met een brede glimlach.

Wedstrijdelement als kern

Skills Netherlands erkent het belang van wedstrijden en in bijzonder: het wedstrijd-element. Mensen houden van competitie. Dat haalt veel positiefs naar boven. Ergens de beste in willen zijn. Dat is de motor achter het instrument vakwedstrijden. De variatie in beroepen is enorm. Alleen al in het mbo in Nederland zijn 620 verschillende kwalificaties. Wat je beoogt is dat iedereen een beroep kan uitoefenen waar hij goed in is en plezier aan beleeft.

Redenen

Grofweg zijn er drie redenen voor dit instituut van beroepenwedstrijden. Eén, vanwege talentontwikkeling, die ervoor zorgt dat leerlingen regionaal, nationaal

en internationaal betrokken raken en positief uitgedaagd worden. Kandidaten die door de selecties komen, zie je een bovengemiddelde groei doormaken. Zeker als ze 'internationaal' mogen doordringen. In de tweede plaats is het instrument voor beeldvorming. Het helpt bij de oriëntatie voor een beroeps- en dus ook schoolkeuze. Als derde reden geeft de Goey de promotionele kant van deze wedstrijden op. De beroepenwedstrijden bevorderen het vakmanschap. Hierop aansluitend gaan we in op de 'bewijslast' van deze drie redenen. De geselecteerden voor de beroepenwedstrijden dienen menigmaal als rolmodel voor zich oriënterende scholieren. Ze zien deze kandidaten bijvoorbeeld aan het werk tijdens de wedstrijden, in de krant, op de site(s) en op social media. Voor de mbo-vakwedstrijden in Nederland zijn we afhankelijk van de steun van de overheid en brancheorganisaties. Dat is een financieel gemotiveerd verhaal. VHG doet overigens sinds 1997 mee met de internationale wedstrijden. De koppeling met het onderwijs bekijkt menige branche met argusogen. Dit met als motto: 'Blijft het wel praktijkgericht genoeg, die vakwedstrijden?'

Talentontwikkeling

Als ik vraag naar een voorbeeld, dat niet per se uit de groene sector hoeft te komen, antwoordt de Goey als volgt: "Neem bijvoorbeeld de hoefsmeden die

Jeroen Zijlmans

Feest van vakmanschap

Naar aanleiding van de beroepenwedstrijden vraag ik ook Jeroen Zijlmans, VHG beleidsadviseur arbeidsmarkt en onderwijs, naar zijn visie. "De beroepenwedstrijden gaan over de kern van zaak; namelijk enthousiaste jongeren die een mooie tuin weten te maken. Dit evenement is de afgelopen jaren uitgegroeid tot 'een feest van vakmanschap', dankzij de inzet van gemotiveerde docenten, enthousiaste leerlingen en sponsorende bedrijven. Kon je bij de aftrap van dit evenement je nog voorbereiden door de avond ervoor op tijd naar bed te gaan. Inmiddels ligt het op een veel hoger niveau en hebben de deelnemende teams allemaal de tuin met zijn knelpunten al een keer aangelegd en besproken voordat ze deelnemen. Colland, PT, Aeqor en VHG hebben hun nek uitgestoken om het vak en het vakmanschap op een hoger plan te brengen. Het is jammer dat niet alle directies van AOC's hun (financiële) verantwoordelijkheid in deze nemen en investeren in dit evenement. Toekomstige deelname aan internationale wedstrijden komt daarmee op de helling te staan."

sinds 2008 meedoen. In Engeland enerland bevindt de hoefsmederij zich op een veel hoger niveau dan in Nederland. Dit ontdekten de betrokken Nederlandse juryleden bij EuroSkills in Rotterdam, die tevens in het dagelijkse leven ondernemer zijn. De werkwijze en het gebruik van gereedschap bij het hoefsmeden kregen hierdoor bij ons een impuls. In wezen is de wedstrijd te zien als een internationaal platform van kennisontwikkeling. Zo'n wedstrijd is effectiever dan een seminar. Je bent namelijk zeer concreet en gefocust op het vak bezig. De praktische kennisuitwisseling steunt het talentontwikkelings-traject want dat is bij alle jongeren voor ons primair."

Instrument voor beeldvorming
Jongeren helpen bij het doen van een

beroepskeuze. "We gebruiken," vervolgt De Goey, "enthousiaste jongeren om andere jongeren te inspireren. De laatste Skills Masters resulteerden in zo'n 25.000 bezoekers waarvan 10.000 bezoekers vanuit de verschillende vmbo-scholen. De spin-off die dit evenement oplevert in kranten is enorm. Naast het moment zelf van Skills Masters is er vervolgens ook vooraf en nadien informatie en communicatie over dit beroepenevenement op verschillende websites, social media zoals Twitter en Facebook, radio, de kranten en televisie. Rondom de winnaars die doorstromen naar WorldSkills zetten we een promotiecampagne op. Zo informeren we bijvoorbeeld het stadsbestuur in de betrokken gemeente. Dit wordt vaak opgepakt en leidt vervolgens opnieuw

tot extra lokale media-aandacht. Met BNN zijn we bezig geweest met het programma 'De besten van 2010', waarbij diverse beroepen extra in de aandacht kwamen te staan. In dit geval met name de kappers, slagers, timmermannen en installateurs."

Promotioneel

Erkenning van het belang van vakmanschap. Er is in Nederland nog altijd een dedain waar te nemen ten opzichte van de vakman. Ouders sturen gemiddeld genomen hun kinderen liever naar een algemeen vormende opleiding dan naar een beroepsopleiding. De beeldvorming speelt daarbij een enorm belangrijke rol. De Goey: "Neem bijvoorbeeld 'werken in de haven van Rotterdam'. Mensen denken dan al gauw aan letterlijk zwaar sjuwen met scheepsvracht, terwijl het anno nu gaat om beroepen als procesoperator waarbij je volcontinue op kantoor zit met een computer voor je neus. Dat is wat beeldvorming doet en vertekent. Een ander bewijs dat ik kan aanvoeren is het succes in Finland. Finland is in 2005 gaan meedoen met WorldSkills en heeft naar aanleiding daarvan een verhoogde instroom naar het beroepsonderwijs mogen vaststellen. En in Amiens, in Frankrijk, waar de nationale kampioenschappen waren, resulteerde het evenement in een hernieuwde belangstelling voor de kwalificatie bouw- en timmerman. Beroepsopleidingen die voor de wedstrijden aldaar niet meer werden aangeboden, wegens gebrek aan belangstelling." ■

WorldSkills 2011

Bastiaan Germeraad en Sjors Meuleman zijn tijdens de WorldSkills wedstrijden in Londen gehouden begin oktober jammer genoeg niet in de prijzen gevallen. Met name op het onderdeel maatvoeren zijn punten blijven liggen. Het onderdeel Tuinaanleg werd gewonnen door de ploeg uit Zwitserland. Groot Brittannië werd tweede en Zweden derde. Aan Tuinaanleg deden 16 teams mee.

Sjors Meuleman en Bastiaan Germeraad